

BASIN BÜLTENİ

08 HAZİRAN 2026

Kritik Bonn Toplantıları Sürerken Global Sağlık ve Çevre Örgütlerinden COP31 Başkanlığı'na Mesaj:

İklim Mücadelesi Sağlık Eksenli Yürütülmeli

Sağlık Olmadan İklim Mücadelesi Konuşulamaz

İklim Mücadelesinin En Önemli Cephesi Sağlık

- Bonn İklim Değişikliği Konferansı (SB64) başlarken, Temiz Hava Hakkı Platformu'nun öncülüğünde, Columbia Üniversitesi'nden Sınır Tanımayan Doktorlar'a kadar 74 kuruluş, "İklim mücadelesinin en önemli cephesi sağlık " mesajını verdi.
- Türkiye'nin üstlendiği COP31 Başkanlığı, daha önce sivil toplumun taleplerine paralel olarak sağlık konusunu Eylem Gündemi'ne bağımsız bir madde olarak dahil etmişti. Bu doğrultuda COP31 Eylem Gündemi'nin tüm başlıklarına entegre edilmesi ve fosil yakıtların sağlığa zararlı ürünler olarak tanınması çağrısında bulunuldu.

Antalya'da Kasım ayında düzenlenecek COP31 öncesindeki en kritik müzakere süreci olan Bonn İklim Değişikliği Konferansı (SB64) bugün başladı. Temiz Hava Hakkı Platformu'nun (THHP) öncülüğünde, aralarında dünya genelinde önde gelen sağlık örgütlerinin, çevre ile iklim alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarının yer aldığı 74 kuruluş tarafından imzalanan çağrı, Almanya'nın Bonn kentinde 18 Haziran'a kadar sürecektir konferans öncesinde COP31 Başkanlığı'na sunuldu.

Türkiye'de faaliyet gösteren Temiz Hava Hakkı Platformu (THHP) öncülüğünde yapılan çağrının imzacıları arasında; Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF), Lancet Sağlık ve İklim Değişikliği Geri Sayımı, Our Common Air, Columbia Üniversitesi İklim ve Sağlık Eğitimi Küresel Konsorsiyumu, NCD Alliance, Avrupa Solunum Derneği (ERS), Avrupa Halk Sağlığı Birliği (EUPHA), 350.org, Uluslararası Çevre Hukuku Merkezi (CIEL), Küresel İklim ve Sağlık İttifakı (GCHA) ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) yer alıyor.

SAĞLIK İÇİN ÜÇ TEMEL TALEP

Çağrıda üç somut talep dile getiriliyor:

1- Sağlık, COP31 Eylem Gündemi'nde bağımsız ve güçlü bir öncelik alanı olarak yer almalı.

2- Sağlık; enerji, ulaşım, sanayi, tarım, atık ve uyum başta olmak üzere tüm gündem başlıklarının merkezinde yer almalı. Sağlığın iklim politikalarına sistematik biçimde entegre

edilmesi, iklim kaynaklı sağlık risklerini ve eşitsizlikleri azaltacak ve toplumsal dayanıklılığı güçlendirecek.

3- Fosil yakıtlar, madencilikten yakmaya kadar tüm yaşam döngüleri boyunca yarattıkları sağlık etkileri dikkate alınarak "sağlığa zararlı ürünler" olarak tanınmalı.

Uzmanlara göre sağlık sistemlerinin iklim değişikliğinin etkileriyle başa çıkabilmesi, tüm sektörlerde uygulanacak azaltım ve uyum politikalarına bağlı. Gerekli önlemler alınmadığı takdirde sağlık sistemleri bu etkiler karşısında yetersiz kalabilir.

TÜRKİYE DOĞRU YOLDA, DAHA FAZLASINI YAPABİLİR

Nitekim COP31 Başkanlığı da bir süre önce "Dinamik ve Dirençli Sağlık Sistemleri" başlığını COP31 Eylem Gündemi'ne bağımsız bir madde olarak dahil etmişti.

"COP31 Başkanlığı olarak Türkiye'nin sorumlu olduğu Eylem Gündemi'nin ilk taslağında yer almayan sağlık konusunun, daha sonra gündeme dahil edilmesini çok önemli bir adım olarak değerlendiriyoruz" diyen THHP Koordinatörü Deniz Gümüsel, şöyle konuştu:

"Bu kararda THHP'nin öncülüğünde bir araya gelen tüm dünyadan 74 kuruluşun ortak çağrısı da dahil olmak üzere, uluslararası sağlık örgütlerinden, sivil toplumdan ve akademiden gelen talepler etkili oldu. Bu gelişme, COP31'in yapılandırılmasında devlet dışı aktörlerin sesinin duyulması açısından da değerli. Şimdi sıra Bonn'da yürütülecek müzakerelerden başlayarak iklim eylemini esas olarak bir halk sağlığı önceliği olarak tanımlamakta."

Our Common Air Komisyonu Üyesi ve Sunway Centre for Planetary Health İcra Direktörü Prof. Tan Sri Dr. Jemilah Mahmood ise "Sağlığın, Eylem Gündemi'nin onuncu başlığı olarak kabul edilmesi sembolik bir adım değil; iklim krizinin acil bir sağlık sorunu olduğunun kabulü. Yükselen deniz seviyelerinden ölümcül sıcak hava dalgalarına kadar, eylemsizliğimizin bedelini en kırılgan kesimler ödüyor. Bonn görüşmeleri, bu kabulü artık bağlayıcı taahhütlere dönüştürmeli. Bunun için Küresel Güney'deki sağlık sistemleri, iklim finansmanı ve uyum planlamasının kıyısında değil, merkezinde yer almalı" dedi.

Lancet İklim ve Sağlık Geri Sayım Raporu İcra Direktörü Dr. Marina Romanello, şunları kaydetti: "Lancet Geri Sayım Raporu'nun (Lancet Countdown) son verileri, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerinin tarihteki en yüksek seviyelere ulaştığını ortaya koyuyor. İklim krizi can kayıplarına yol açıyor, sağlığı ve geçim kaynaklarını olumsuz etkiliyor, dünya genelinde eşitsizlikleri derinleştiriyor. İklim eylemi gerekli ölçekte hızlandırılmadığı sürece, dünya sağlık ve yaşamı tehdit eden risklerin giderek arttığı tehlikeli bir yolda ilerlemeye devam edecek. İklim değişikliğiyle mücadelede sağlığı önceleyen adımların; daha temiz hava, daha sağlıklı beslenme, yaşanabilir kentler, güçlü ekonomiler ve dayanıklı sağlık sistemleri sayesinde her yıl

on milyonlarca insanın hayatını kurtarılabılır. Ülkeler COP31’e hazırlanırken, iklim eylemlerinin bu dönüştürücü sağlık kazanımlarını sağlayacak şekilde kurgulanması artık açık bir zorunluluk. Bu yaklaşım hem yaşamları koruyacak hem de daha müreffeh ve daha dirençli bir geleceğin önünü açacaktır.”

Öte yandan Küresel İklim ve Sağlık İttifakı (Global Climate and Health Alliance) İcra Direktörü Dr. Jeni Miller, “COP31, sağlığın iklim müzakerelerinin tali bir konusu olmadığını, aksine hükümetlerin hayata geçirdiği iklim politikalarının işe yarayıp yaramadığının temel göstergelerinden biri olduğunu ortaya koymak için önemli bir fırsat. Enerji, ulaşım, sanayi, tarım, atık ve uyum politikalarına ilişkin kararların şekillenmesinde insan sağlığı belirleyici olmalı. Ayrıca fosil yakıtları, tüm yaşam döngüleri boyunca sağlığa zarar veren ürünler olarak tanımalı. Hükümetler, sağlık sistemlerini güçlendirmeye çalışırken aynı zamanda bu sistemleri giderek daha fazla zorlayan iklim krizini körüklemeye devam edemez” değerlendirmesinde bulundu.

İmzacılar, Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilecek COP31'in bilim temelli, hak temelli ve sağlık merkezli iklim politikalarının güçlendirilmesi için kritik bir fırsat sunduğunu ifade etti.

Çağrı metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

#CenterHealth

#COP31

#ClimateAndHealth

Temiz Hava Hakkı Platformu Hakkında:

Temiz Hava Hakkı Platformu (THHP), sağlık meslek örgütleri ile çevre ve iklim alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarını bir araya getiren bir platformdur. THHP, 2015 yılından bu yana hava kirliliği, halk sağlığı ve iklim değişikliği alanlarında yürüttüğü araştırma ve savunuculuk çalışmalarıyla temiz havanın bir insan hakkı olarak tanınması ve korunması için çalışmaktadır. Platform, sağlığın iklim ve enerji politikalarının merkezinde yer almasını savunmaktadır.

Platform Bileşenleri:

Çevre için Hekimler Derneği, Çocuk Alerji İmmünoloji ve Astım Derneği, Greenpeace Türkiye, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği, İklim için 350 Derneği, İş ve Meslek Hastalıkları Uzmanları Derneği, Temiz Hava Hakkı Derneği, Türk Nöroloji Derneği, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği, Doğal Hayatı Koruma Vakfı - WWF Türkiye, Yeşil Düşünce Derneği, Yuva Derneği, Avrupa İklim Eylem Ağı.

info@temizhavahakki.org | www.temizhavahakki.org

ATENA İletişim

Leyla Karakoç 533 212 46 34 - Yeşim Kasap 532 466 01 14

info@temizhavahakki.org

www.temizhavahakki.org

@temiz_hava_hakki

@temizhavahakki

@temizhavahakki

Temiz Hava Hakkı Platformu